

Soạn văn 10 bài: Chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu trong bài văn tự sự

1. Soạn văn: Chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu trong văn tự sự (siêu ngắn) mẫu 1

1.1. Khái niệm

1.1.1. Tự sự là phương thức trình bày chuỗi sự việc này tới chuỗi sự việc khác, cuối cùng dẫn tới kết thúc, thể hiện ý nghĩa.

1.1.2. Sự việc

- Những thứ xảy ra được nhận thức rõ ràng giới, phân biệt với những cái khác. Người viết chọn một số sự việc tiêu biểu để câu chuyện hấp dẫn, sự việc giúp hình thành cốt truyện (mỗi sự việc có nhiều chi tiết)

1.1.3. Chi tiết

Tác phẩm mang sức chứa lớn về cảm xúc và tư tưởng, chi tiết có thể là lời nói, cử chỉ, hành động của nhân vật, sự vật.

1.2. Cách chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu

1.2.1. Truyện An Dương Vương, Mị Châu, Trọng Thủy kể về:

- Công cuộc xây dựng, bảo vệ đất nước: Tác giả dân gian trình bày quá trình hình thành đất nước và nguyên nhân để mất nước
- Tình cha- con: An Dương Vương đau đớn khi phải chém đầu đứa con ngây thơ Mị Châu
- Tình vợ chồng: Mị Châu- Trọng Thủy là mối tình ngang trái, dù đứng hai chiến tuyến nhưng tình cảm của họ sâu nặng

b, Sự việc tiêu biểu

- Hai chi tiết mở ra bước ngoặt, tình tiết mới, sự việc mới.

Những chi tiết trong câu chuyện đều là những chi tiết tiêu biểu bởi vì nếu không có chi tiết Mị Châu Trọng Thủy lấy dấu lông ngỗng giao hẹn thì Trọng Thủy sẽ không tìm theo dấu vết đó đánh chiếm và dành thắng lợi hoàn toàn.

1.2.2. Lựa chọn chi tiết người con trai lão Hạc cùng ông giáo, ra viếng mộ cha.

Các sự việc tiếp diễn:

- Anh kể với cha về những ngày cơ cực làm ở đồn điền cao su
- Hối hận khi đã bỏ nhà ra đi năm đó
- Hứa với cha sẽ sống tốt, xứng với những điều cha đã dành cho
- Nói về dự định sẽ tham gia kháng chiến của bản thân.

Lựa chọn chi tiết: con trai lão Hạc gửi lại di vật của cha, tạm biệt quê hương, đi làm nhiệm vụ cách mạng. Các sự việc tiếp:

- Cảm tạ ông giáo khi đã quan tâm giúp đỡ cha mình
- Kể cho ông giáo biết anh được giác ngộ cách mạng
- Xúc động gửi lại ông giáo kỉ vật của cha để lên đường chiến đấu
- Hẹn ngày trở lại

1.2.3. Cách chọn những sự việc để kể:

- + Xác định đề tài của văn bản
- + Dự kiến các sự việc trong cốt truyện

Cốt truyện truyền thống: Trình bày, khai đoạn, phát triển, đỉnh điểm, kết thúc

Cốt truyện phóng khoáng hiện đại: cốt truyện theo logic kể trên, có thể đảo ngược trình tự

- Phân chia cốt truyện thành các đoạn, mỗi đoạn chọn một số sự việc, chi tiết tiêu biểu nổi bật

1.3. Luyện tập

Bài 1 (trang 63 sgk ngữ văn 10 tập 1)

a, Không thể lược bỏ sự việc “hòn đá xấu xí được xác định là rơi từ trên vũ trụ xuống” vì:

- + Chi tiết này trở thành cơ sở cho sự việc phân kết thúc
- + Chi tiết này lý giải cho sự việc người làng và đám trẻ kia nhận ra vẻ đẹp của hòn đá.
- + Chính chi tiết đó tạo nông dung tư tưởng của văn bản: hòn đá xù xì, vô dụng mà trở nên vĩ đại.

b, Từ những sự việc trên rút ra bài học:

- + Cần lựa chọn những sự việc, chi tiết tiêu biểu để kể
- + Các chi tiết phải góp phần làm nổi bật cốt truyện, đó phải là những chi tiết tiêu biểu, hấp dẫn.

Bài 2 (trang 64 sgk ngữ văn 10 tập 1)

- Hô-me-rơ kể về cuộc gặp gỡ hạnh phúc và cảm động của Uy-lít-xơ và Pê-nê-lốp sau những năm xa cách
- Cuối truyện tác giả lựa chọn một chi tiết: Hô-me-rơ tưởng tượng ra cảnh “người đắm tàu” để so sánh tâm trạng của Pê-nê-lốp khi nhận ra chồng
- + Chính chi tiết này thể hiện được phẩm chất của Pê-nê-lốp cũng như tâm trạng, không khí cuộc gặp gỡ xúc động giữa hai vợ chồng.

2. Soạn văn: Chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu trong văn tự sự (siêu ngắn) mẫu 2

Cách chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu

2.1. Câu 1 (trang 62 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1)

Truyện An Dương Vương và Mị Châu – Trọng Thủy

- a. - Chuyện về tình cha con: là câu chuyện về nỗi đau đớn của người cha khi phải tự tay giết chết con gái của mình bởi công chúa bị Rùa Vàng kết tội “bán nước”.
- Chuyện về tình vợ chồng: là truyện tình son sắc nhưng cũng chứa đầy trái ngang, đau khổ giữa Trọng Thủy - Mị Châu. Hai vợ chồng họ phải chịu sự chi phối của chiến tranh, dù rất yêu thương nhau.
- Chuyện về công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước của cha ông ta xưa: dân gian muốn nói đến nguyên nhân mất nước dưới thời An Dương Vương, bên cạnh đó là bài học về sự cảnh giác với thế lực thù địch quanh mình để bảo vệ đất nước.
- b. Sự việc Trọng Thủy và Mị Châu chia tay nhau là một sự việc tiêu biểu trong truyền thuyết này. Nó tạo ra sự liên mạch cho cốt truyện, giúp bộc lộ tính cách nhân vật. Trong sự việc ấy có hai chi tiết được coi là quan trọng:

+ Chi tiết Trọng Thủy hỏi Mị Châu: "...Ta lại tìm nàng, lấy gì làm dấu?" => là sự báo trước về cuộc chiến tranh sẽ xảy ra.

+ Chi tiết Mị Châu đáp lời: "Thiếp có áo lông ngỗng, đi đến đâu sẽ rút lông ngỗng rắc ở ngã ba đường" => dẫn đến các chi tiết sau như: Trọng Thủy theo dấu lông ngỗng để đuổi theo An Dương Vương và hai cha con An Dương Vương cùng đường.

- Ta không thể bỏ qua các chi tiết này bởi chi tiết trước làm tiền đề dẫn đến sự việc xảy ra ở chi tiết sau, giúp người đọc có thể hiểu được nội dung câu truyện.

2.2. Câu 2 (trang 62 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1)

Có thể dựa vào các chi tiết sau để kể lại câu chuyện:

- Anh con trai trở về và gặp lại ông giáo, được nghe kể lại chuyện của cha mình (chuyện mất mùa, lão Hạc phải bán chó, chuyện lão sang thưa chuyện, rồi lão tự tử bằng bả chó...).

- Hai người ra thăm mộ lão Hạc, anh con trai đã ở đây để dọn dẹp lại mộ cha.

- Anh gặp ông giáo, gửi lại những gì cha gửi, rồi lên đường tham gia kháng chiến.

Hãy tưởng tượng mình là con trai Lão Hạc để kể lại câu chuyện ngày trở về quê hương thăm mộ cha

Bài tham khảo

Lão Hạc mất được vài năm thì anh con trai của lão trở về nhà. Không thấy cha đâu, anh chạy đi hỏi bà con hàng xóm thì biết tin lão đã mất, con chó vàng cũng bị bán đi, rồi anh tìm đến nhà ông giáo theo lời bà Tư bán hàng quán. Đến nhà ông giáo, anh thấy ông đang xếp lại vài cuốn sách cũ, anh lên tiếng thưa chuyện. Sau khi biết anh là con lão Hạc, ông giáo lấy cái hộp cũ đã bám đầy bụi trong góc nhà ra rồi trao lại mọi thứ cha anh đã gửi lại cho anh. Ông giáo kể lại toàn bộ những chuyện đã xảy ra mà hai mắt cay cay... Hai người ra thăm mộ lão Hạc, cái mộ lẻ loi giữa mênh mông đồng ruộng. Anh con trai ở lại mộ cha đến chiều tối thì quay lại nhà ông giáo, gửi lại ông giáo chỗ kỉ vật kia. Tiếng đoàn người kêu gọi kháng chiến

thôi thúc anh đi theo. Chào ông giáo xong, anh chuẩn bị hành trang tham gia kháng chiến. Người ta nhìn thấy trong ánh mắt của chàng trai trẻ ấy có một sự quyết tâm và ý chí chiến đấu không gì có thể ngăn lại được.

2.3. Câu 3 (trang 62 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1)

Các bước cần thiết khi chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu trong bài văn tự sự:

- Xác định đề tài, chủ đề của bài văn (Chủ đề đời sống xã hội, văn hóa, học đường...).
- Dự kiến cốt truyện (Mở đầu – diễn biến – kết thúc, các sự việc phải liên kết với nhau, xây dựng tuyến nhân vật để triển khai cốt truyện).
- Triển khai các sự việc bằng các chi tiết (Xây dựng các chi tiết lớn, các biến cố nhỏ, cách giải quyết vấn đề...).

2.4. Luyện tập

Câu 1 (trang 63 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1):

a. Không thể bỏ qua sự việc "hòn đá xấu xí được xác định là rơi từ trên vũ trụ xuống" vì chi tiết này có vai trò chuẩn bị cho sự việc ở phần kết thúc đoạn. Nó tạo ra nội dung tư tưởng cho bài văn. Nếu không có sự việc này thì chắc người làng và đám trẻ ghét bỏ vì không phục vụ vào cuộc sống hàng ngày của họ, họ sẽ không bao giờ thấy được “vẻ đẹp” và giá trị thực sự của hòn đá.

b. Từ sự việc này có thể rút ra bài học: Khi lựa chọn sự việc và chi tiết tiêu biểu cho bài văn tự sự cần cân nhắc kĩ càng và thận trọng. Các sự việc chi tiết được chọn phải góp phần dẫn dắt cốt truyện, phải tô đậm tính cách của nhân vật, tạo ra sự hấp dẫn và tập trung vào chủ đề của bài văn.

Câu 2 (trang 64 sgk Ngữ Văn 10 Tập 1):

- Đoạn trích Uy-lít-xơ trở về kể về cuộc gặp mặt của Uy-lít-xơ với người vợ sau hai mươi năm xa cách.
- Ở phần cuối đoạn trích, Hô-me-rơ đã chọn sự việc Pê-nê-lốp thử chồng bằng bí mật của chiếc giường. Sự việc này có các chi tiết tiêu biểu: Pê-nê-lốp nhờ nhũ mẫu

khiêng giường ra khỏi phòng. Uy-lít-xơ giật mình hỏi lại, sau đó nói rõ đặc điểm của chiếc giường mà chỉ hai vợ chồng mới biết. Nhờ vậy, Pê-nê-lốp nhận ra chồng trong niềm xúc động nghẹn ngào và niềm hạnh phúc mãnh liệt.

- Với cách chọn lựa trên, Hô-me-rơ đã thành công trong nghệ thuật kể chuyện. Tạo ra một tác phẩm vô cùng hấp dẫn, đầy kịch tính, nhân vật đặc khắc họa tính cách, phẩm chất điển hình, mang đậm nét sử thi Ấn Độ.

Trên đây VnDoc.com đã giới thiệu tới bạn đọc tài liệu: [Soạn văn 10 bài: Chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu trong bài văn tự sự](#). Để có kết quả cao hơn trong học tập, VnDoc xin giới thiệu tới các bạn học sinh tài liệu [Đề thi học kì 1 lớp 10](#), [Soạn bài lớp 10](#), [Soạn văn 10 ngắn nhất](#) mà VnDoc tổng hợp và đăng tải.